

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **I. N.**, bývajúceho v **R.**, zastúpeného JUDr. **J. U.**, advokátom v **K.**, proti žalovanému **S.**, so sídlom v **L.**, zastúpený JUDr. **J. D.**, advokátom v **R.**, za účasti vedľajšej účastníčky na strane žalovaného Sociálnej poisťovne, pobočka Rožňava, **o náhradu škody z choroby z povolania**, vedenej na Okresnom súde Revúca pod sp. zn. 4 C 97/2008, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 15. decembra 2011, sp. zn. 15 Co 141/2011, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žiadnemu z účastníkov náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Žalobca sa žalobou doručenou súdu 21. februára 2005, domáhal uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť mu z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia sumu 720 000,-- Sk (23 899,62 Eur) s 13 % úrokom z omeškania od právoplatnosti rozsudku, ako 30-násobku priznaného bodového ohodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia.

Súd prvého stupňa v poradí druhým rozsudkom z 8. marca 2011 č.k. 4 C 97/2008-256 žalobu žalobcu zamietol, žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť na účet súdu náhradu trov konania štátu vo výške 1 104,16 Eur a žalovanému náhradu trov konania vo výške 4 706,95 Eur, všetko do 30 dní. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 4 ods. 1, § 6 ods. 2, § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb., vecne tým, že sťaženie spoločenského uplatnenia spočíva predovšetkým v strate, či obmedzení doterajších schopností poškodeného k uplatneniu v živote a spoločnosti a odškodnenie vo svojej podstate predstavuje náhradu za preukázateľne nepriaznivé dôsledky pre životné úkony poškodeného a priznanie

základného odškodnenia predpokladá, že doterajšie možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti sú v dôsledku choroby z povolania objektívne obmedzené. Zvýšenie náhrady podľa § 6 ods. 2 vyhlášky č. 32/1965 Zb. predpokladá existenciu ďalších skutočností, umožňujúcich záver, že obmedzenie poškodeného nemožno vyjadriť iba základným odškodnením a zvýšenie nad stanovenie najvyššej výmery odškodnenia v zmysle § 7 ods. 3 cit. vyhlášky prichádza do úvahy vtedy, keď sú tu dôvody osobitného zreteľa. Bodové ohodnotenie poškodenia zdravia žalobcu bolo vykonané posudkom Kliniky pracovného lekárstva a kliniky toxikológie z 27. októbra 2004, ktorým bola choroba z povolania žalobcu ohodnotená počtom bodov 400, v ktorom lekár nenavrhol postup podľa § 6 ods. 2 a ani prekročenie ustanovenej sadzby bodov v zmysle § 5 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. Zo znaleckého posudku znalkyne ustanovenej v tomto súdnom konaní mal súd preukázané, že zníženie žalobcovho spoločenského uplatnenia predstavuje 30 %, teda nedošlo u neho k takému obmedzeniu alebo strate činností, aby to odôvodňovalo postup podľa § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. Nestotožnil sa s námietkami žalobcu, že súd by mal zastaviť konanie a vec postúpiť na konanie Sociálnej poisťovni. Poukázal na zákon č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení a zákon č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia v znení zmien a doplnkov a uviedol, že choroba z povolania bola u žalobcu zistená 7. januára 2004 a preto je potrebné vec posudzovať podľa predpisov v čase zistenia choroby z povolania a právomoc súdu v prejednávanej veci konať je daná. Rozhodnutie o trovách konania štátu odôvodnil ustanovením § 148 ods. 1 O.s.p. a rozhodnutie o trovách konania účastníkov ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Banskej Bystrici na odvolanie žalobcu rozsudkom z 15. decembra 2011 sp. zn. 15 Co 141/2011 rozsudok súdu prvého stupňa s poukazom na ustanovenie § 219 O.s.p. ako vecne správny potvrdil, stotožniac sa s ním v celom rozsahu. Konštatoval, že žalobca neuviedol žiadne ďalšie dôvody, ktoré by zakladali dôvod na zmenu rozhodnutia, súd prvého stupňa sa so všetkými okolnosťami vo svojom rozhodnutí vysporiadal a po predchádzajúcom zrušení veci odvolacím súdom aj doplnil dokazovanie v potrebnom rozsahu. Poukázal na znalecký posudok z ktorého jednoznačne vyplynulo, že nie je dôvod na mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia s prihliadnutím na funkciu základného bodového hodnotenia a funkciu náhrady v zmysle platnej právnej úpravy, pričom treba zohľadniť aj to, že u žalobcu už došlo k navýšeniu o 50 % základného bodového ohodnotenia, čo v sebe obsahuje aj závery znaleckého posudku, že došlo k zníženiu žalobcovho spoločenského uplatnenia o 30 %. Zdôraznil, že rozhodovanie o mimoriadnom odškodnení za sťaženie

spoločenského uplatnenia spadá výlučne do právomoci súdov a o takomto zvýšení nemôže rozhodovať Sociálna poisťovňa. Uviedol, že § 11 vyhlášky (správne „zákona“ – pozn. dovolacieho súdu) č. 437/2004 Z.z., ktorá sa stala účinnou od 1. augusta 2004, jednoznačne v odseku 1 uvádza, že na sťaženie spoločenského uplatnenia v dôsledku úrazu a iného poškodenia na zdraví, ktoré bolo spôsobené pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona a ak ide o chorobu z povolania z takej choroby, ktorá bola zistená pred týmto dňom, sa vzťahujú doterajšie predpisy. U žalobcu bola choroba z povolania zistená 7. januára 2004, v zmysle citovaného ustanovenia preto treba na daný prípad aplikovať predchádzajúcu právnu úpravu. Stotožnil sa s argumentáciou vedľajšej účastníčky, že rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9 Sžso 18/2009 nemožno na predmetnú vec aplikovať.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca. Vyslovil názor, že v konaní tak pred odvolacím ako aj prvostupňovým súdom došlo k vade uvedenej v ustanovení § 237 písm. a/ O.s.p. (rozhodlo sa vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov), v ustanovení § 237 písm. b/ O.s.p. (ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania) a v ustanovení § 237 písm. f/ O.s.p. (účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom). Uviedol, že súd prvého stupňa žalobu zamietol a to napriek tomu, že na pojednávaní 8. marca 2011 bola vznesená požiadavka na zastavenie konania pred súdom prvého stupňa s návrhom na postúpenie veci na konanie Sociálnej poisťovni, pretože žalobcovi bola choroba z povolania priznaná 27. októbra 2004, t.j. za účinnosti zákona č. 461/2003 Z.z. a po nadobudnutí účinnosti zákona č. 437/2004 Z.z., čím chcel dosiahnuť, aby sa v jeho veci postupovalo zákonným spôsobom. Krajský súd mohol tento stav zvrátiť, ale aj on vec nesprávne právne posúdil (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), preto vydal nesprávne a nezákonné rozhodnutie, ktoré žalobca podradzuje pod ustanovenie § 237 písm. a/, b/, f/ O.s.p. Ďalej sa žalobca podrobne zaoberal právnym posúdením veci, ktoré rozdelil do dvoch častí, a to „objektívne posúdenie momentu priznania choroby z povolania“ a „možnosti a povinnosti postupu obidvoch súdov“ (tu s odkazom na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Sžso 23/2008, 4 Sžso 18/2009 a 4 So 195/2008), z čoho vyvodil „záver o skutkovom stave vecí“, zopakoval dôvody, pre ktoré považuje dovolanie za prípustné s poukazom na príslušné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku s dôrazom na skutočnosť, že postupom súdu spočívajúcim v nezastavení konania a nepostúpení veci na rozhodnutie Sociálnej poisťovni mu bola odňatá možnosť konať pred súdom a uviedol, prečo podľa jeho názoru žalovaný nebol pasívne legitimovaný v tomto konaní. Z týchto dôvodov navrhol rozsudok krajského aj

prvostupňového súdu zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie okresnému súdu a požiadal o odloženie vykonateľnosti napadnutých rozhodnutí.

Žalovaný aj vedľajšia účastníčka vo svojom písomnom vyjadrení označili napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu za vecne správne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v zmysle § 243 O.s.p. nezistil splnenie predpokladov pre odloženie vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia a v súlade s ustálenou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania má dovolanie osobitné postavenie. Ide o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno úspešne napadnúť (len) právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, nie však v každom prípade, ale iba ak podanie dovolania pripúšťa zákon.

Zmyslom dovolania je preskúmanie napadnutého rozhodnutia – v prípadoch stanovených zákonom – z hľadiska v zákone určených dovolacích dôvodov a dosiahnutie nápravy tam, kde rozhodnutie napadnuté dovolaním nemôže obstáť z aspektu opodstatnenosti v dovolaní uplatneného dovolacieho dôvodu. Dovolanie je v uvedenom vymedzení zároveň procesný prostriedok (nástroj), ktorým zákon vytvára účastníkovi konania procesnú možnosť, aby v prípadoch (a za podmienok) v zákone uvedených spochybnil opodstatneným uplatnením dovolacieho dôvodu správnosť konania alebo rozhodovania odvolacieho súdu a dosiahol nápravu väd alebo nesprávností napadnutého rozhodnutia.

Mimoriadna povaha dovolania v rámci systému opravných prostriedkov sa prejavuje aj v tom, že účastník konania nemôže úspešne podať dovolanie z akéhokoľvek dôvodu, ale

len z dôvodu uvedeného v zákone (z tzv. dovolacieho dôvodu). Občiansky súdny poriadok upravuje tri samostatné dovolacie dôvody. Podľa ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. dovolanie možno odôvodniť len tým, že : a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v ustanovení § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Treba dodať, že dovolací súd je viazaný uplatneným dovolacím dôvodom, vrátane toho, ako ho dovolateľ obsahovo vymedzil; dovolacie dôvody neposudzuje podľa toho, ako ich označil dovolateľ, ale podľa ich obsahu. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a nemožno sa ním úspešne domáhať revízie skutkových zistení súdov nižších stupňov ani výsledkov nimi vykonaného dokazovania; dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie.

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktoré má procesnú formu rozsudku. V zmysle ustanovenia § 238 ods. 1 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné aj proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. Dovolanie je tiež prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.).

Nakoľko je v prejednávanej veci dovolaním napadnutý rozsudok, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa (pričom sám prípustnosť dovolania nevyslovil), a nejde o potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým tento vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p., a v tejto veci nebolo dovolacím súdom vydané predchádzajúce rozhodnutie, je nepochybné, že prípustnosť dovolania žalobcu z ustanovenia § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. nemožno vyvodiť.

So zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p., ktoré ukladá dovolaciemu súdu povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., dovolací súd sa

neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa komplexne zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p., teda či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti byť účastníkom konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad absencie návrhu na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania súdom nesprávne obsadeným. Vady konania vymenované v § 237 písm. c/ až e/ a g/ O.s.p. neboli v dovolaní namietané a ani nevyšli najavo v dovolacom konaní. Z týchto ustanovení preto prípustnosť dovolania nemožno vyvodit'.

S prihliadnutím na obsah dovolania dovolací súd osobitne skúmal, či sa v danom prípade nerozhodlo vo veci nepatriacej do právomoci súdu (§ 237 písm. a/ O.s.p.), či ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania (§ 237 písm. b/ O.s.p.) a či postupom súdu prvého stupňa alebo odvolacieho súdu nebola dovolateľovi odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Podľa § 237 písm. a/ O.s.p., dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov.

Právomoc sa všeobecne posudzuje ako oprávnenie určitého štátneho orgánu (v tomto prípade súdu) riešiť otázky, ktoré sú zákonom zverené do jeho kompetencie. Právomoc súdov vymedzuje ustanovenie § 7 Občianskeho súdneho poriadku. V zmysle § 7 ods. 1 O.s.p. súdy v občianskom súdnom konaní prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovných, rodinných, obchodných a hospodárskych vzťahov, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány. Podľa § 7 ods. 2 O.s.p. súdy v občianskom súdnom konaní preskúmajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci a rozhodujú o súlade všeobecne záväzných nariadení orgánov územnej samosprávy vo veciach územnej samosprávy so zákonom a pri plnení úloh štátnej správy aj s nariadením vlády a so všeobecne záväznými právnymi predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány. V zmysle § 7 ods. 3 O.s.p. iné veci prejednávajú a rozhodujú súdy v občianskom súdnom konaní, len ak to ustanovuje zákon.

Danosť súdnej právomoci je jednou z prvoradých procesných podmienok (§ 103 O.s.p.). Jej splnenie skúma súd ex offio v každom štádiu konania a na každom stupni rozhodovania. Podľa § 104 ods. 1 veta druhá pred bodkočiarkou O.s.p., ak vec nespadá do právomoci súdov alebo ak má predchádzať iné konanie, súd postúpi vec po právoplatnosti uznesenia o zastavení konania príslušnému orgánu.

Pre vyriešenie otázky, či konkrétna vec patrí do právomoci súdu, je vždy nevyhnutné zistenie, z ktorého právneho vzťahu žalobca vyvodzuje žalobou uplatnený nárok, resp. nároky (predmet súdneho konania).

Námietka dovolateľa, že súd prvého stupňa prekročil svoju právomoc, keď nezastavil konanie o ním uplatnenom nároku a nepostúpil vec na konanie Sociálnej poisťovni, neobstojí.

O vadu konania znamenajúcu zmätočnosť rozhodnutia v zmysle § 237 písm. a/ O.s.p. ide v tých prípadoch, keď súd rozhodne vo veci, ktorá nepatrí do jeho právomoci vymedzenej v § 7 O.s.p. O takýto prípad v predmetnej veci však nejde, nakoľko žalobca sa v tomto konaní domáha s poukazom na ustanovenie § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. zvýšenia odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia na 30-násobok sumy priznanej mu podľa ustanovenia § 7 ods. 1 citovanej vyhlášky. Súd správne vychádzal zo záveru, že na sťaženie spoločenského uplatnenia v dôsledku pracovného úrazu a iného poškodenia na zdraví, ktoré bolo spôsobené pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia, sa vzťahujú doterajšie predpisy. Vo veciach zvýšenia náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia nad rozsah základného bodového ohodnotenia je týmto predpisom vyhláška č. 32/1965 Zb., ktorá v ustanovení § 7 ods. 3 stanovuje, že o zvýšení odškodnenia za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia rozhoduje súd. Osobitný právny predpis teda ustanovuje, že takúto vec má prejednať a rozhodnúť súd v občianskom súdnom konaní. Ide o nárok vyplývajúci z typicky občianskoprávneho vzťahu (por. § 444 Občianskeho zákonníka). Sociálna poisťovňa nie je príslušná o takomto zvýšení rozhodovať. Dovolací súd tu osobitne zdôrazňuje, že aj po nadobudnutí účinnosti zákona č. 437/2004 Z.z. o mimoriadnom zvýšení náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia je príslušný rozhodnúť výlučne súd (§ 5 ods. 5).

Dovolací súd teda nezistil podmienku prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. a/ O.s.p. (nedostatok právomoci súdu).

Žalobca ďalej namietal vadu konania podľa § 237 písm. b/ O.s.p., t.j., že v konaní vystupoval ako účastník ten, kto nemal spôsobilosť byť účastníkom konania.

Podmienkou, aby niekto mohol byť účastníkom občianskeho súdneho konania je, že musí byť na to spôsobilý. Spôsobilosťou byť účastníkom konania sa rozumie spôsobilosť subjektov mať procesné práva a povinnosti, ktoré procesné právo priznáva účastníkom konania. Ide teda o procesnú subjektivitu. Túto spôsobilosť upravuje Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 19 tak, že ju má ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti, inak len ten, komu ju zákon priznáva. Citované ustanovenie sa teda odvoláva na hmotné právo, t.j. Občiansky zákonník.

Podľa § 7 Občianskeho zákonníka, spôsobilosť fyzickej osoby mať práva a povinnosti vzniká narodením a smrťou táto spôsobilosť zanikne. V zmysle jeho ustanovenia § 18, spôsobilosť mať práva a povinnosti majú aj právnické osoby.

V posudzovanej veci žalobca za účastníka konania na strane žalovanej označil akciovú spoločnosť, t.j. právnickú osobu zapísanú od X. v Obchodnom registri Okresného súdu B. v odd. X. pod obchodným menom S., so sídlom v L., ktorá nepochybne procesnú subjektivitu má. Na strane žalovaného účastníka teda vystupovala v konaní právnická osoba s vlastnou právnou subjektivitou (subjekt, ktorý má spôsobilosť mať práva a povinnosti), z ktorého dôvodu je spôsobilá byť aj účastníkom občianskeho súdneho konania (§ 19 O.s.p.).

Pokiaľ teda dovolateľ tvrdil existenciu tejto vady (nedostatok spôsobilosti byť účastníkom konania) „a to od samého začiatku súdneho konania“, ide o námietku zmätočnú, nemajúcu oporu vo vyššie citovanom zákonom ustanovení, pretože žalovaný je stále zapísaný v obchodnom registri a k jeho výmazu nedošlo.

Pokiaľ mal však dovolateľ na mysli nedostatok pasívnej legitímácie žalovaného (poukazujúc na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 253/2004 – ... „zamestnávateľ nemal pasívnu legitímáciu...“), dovolací súd poznamenáva, že vymedzenie účastníkov konania sa zakladá procesným spôsobom – žalobcom je ten, kto podal na súd

návrh na začatie konania (žalobu) a žalovaným je ten, koho žalobca v žalobe za tohto účastníka konania označil. Inštitút účasti konania ako inštitút rýdzo procesný, t.j. inštitút občianskeho práva procesného je potrebné odlišiť od vecnej legitímácie, ktorá so zreteľom k hmotnému právu ustanovuje, kto je nositeľom uplatneného práva alebo povinnosti v konkrétnom prípade. Stanovujú ju predpisy hmotného práva. Či účastník procesného konania je tiež vecne legitímovaný (aktívne alebo pasívne), sa ukáže až v konečnom súdnom rozhodnutí. Nedostatok vecnej legitímácie znamená, že účastník nebol nositeľom práva, o ktoré v konkrétnom konaní išlo. Tento nedostatok však nemá za následok vadu konania podľa § 237 písm. b/ O.s.p., jeho dôsledkom je nutnosť zamietnutia takej žaloby pre nedostatok či už aktívnej alebo pasívnej legitímácie.

Prípustnosť dovolania dovolateľa tak nebolo možné vyvodiť ani z ustanovenia § 237 písm. b/ O.s.p. a tvrdená existencia tejto vady je preto nenáležitá.

Neobstojí napokon ani tvrdenie žalobcu o vade podľa § 237 písm. f/ O.s.p.

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky : 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. O taký prípad v prejednávanej veci nejde z dôvodu, že odvolací

súd pri prejednávaní a rozhodovaní veci postupoval v súlade s právnymi predpismi a žalobcovi neznemožnil uplatniť procesné práva priznané mu právnym poriadkom na zabezpečenie jeho práv a oprávnených záujmov.

Dovolateľ v súvislosti s tvrdením procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. namieta porušenie jeho práva na spravodlivý súdny proces.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04).

Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04).

Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súde preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

Odňatie možnosti konať pred súdom a porušenie práva na spravodlivý proces dovolateľ vyvodzuje z toho, že súde nižších stupňov neakceptovali jeho návrh na zastavenie

konania a postúpenie veci na prejednanie Sociálnej poisťovni a súd mu rozhodnutím o zamietnutí žaloby odňal možnosť konať pred týmto orgánom a tak sa domáhať toho, aby mu bola doplatená suma ako rozdiel do hodnoty 9,54 Eura za jeden bod, ktorým postupom malo dôjsť k porušeniu článku 48 Ústavy Slovenskej republiky a článku 6 Dohovoru.

Je potrebné konštatovať, že žalobca tu v podstate opakuje dôvody dovolania, ktoré podradil už pod ustanovenie § 237 písm. a/ O.s.p., ku ktorým dovolací súd zaujal stanovisko už vyššie a na ktoré tu odkazuje. Na doplnenie však uvádza nasledovné :

Podľa § 103 O.s.p., kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania). Z citovaného ustanovenia vyplýva, že podmienky konania súd skúma ex offio a v prípade, ak dospeje k záveru, že na prejednanie veci nie je príslušný, aj bez návrhu (z úradnej povinnosti) konanie zastaví a vec postúpi orgánu príslušnému na konanie. V predmetnej veci však o taký prípad nešlo z dôvodov, ktoré dovolací súd uviedol už vyššie.

Naviac, pokiaľ dovolateľ tvrdí, že napriek výslovnej požiadavke na zastavenie konania a postúpenia veci na konanie Sociálnej poisťovni súd konanie nezastavil, z obsahu spisu vyplýva, že

1/ návrh na zastavenie konania nebol jednoznačný, pretože na otázku súdu, čoho sa žalobca domáha, právna zástupkyňa uviedla, ... „My na podanom návrhu zotrvávame v celom rozsahu. Domáhame sa mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia. Nehodláme zmeniť náš žalobný petit.“ (por. čl. 251 p.v., 252 p.v.) a

2/ sám žalovaný prostredníctvom právnej zástupkyne spochybnil právomoc Sociálnej poisťovne konať o tu uplatnenom nároku keď uviedol, ... „Taktiež konštatujem, že v prípade, že by súd zastavil konanie a postúpil vec Sociálnej poisťovni, táto nebude rozhodovať o 30-násobnom zvýšení v zmysle žalobného návrhu, ale pokiaľ bude akceptovať skutočnosť, že na daný prípad sa mal aplikovať zákon č. 437/2004 Z.z., dôjde k doplateniu odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia.....“ (por. čl. 252 p.v.).

Dovolací súd (nad rámec dovolacieho konania) považuje za potrebné v tejto súvislosti zdôrazniť, že v tomto konaní navrhovaným postupom (zastavením konania a postúpením veci

na rozhodnutie Sociálnej poisťovni) nie je možné dosiahnuť prepočet hodnoty bodu priznaného žalobcovi na základe rozhodnutia Sociálnej poisťovne – pobočka Rožňava z 5. januára 2005 číslo X., ktorým bola hodnota bodu za sťaženie spoločenského uplatnenia s poukazom na ustanovenie § 7 vyhlášky č. 32/1965 Zb. stanovená sumou 60,-- Sk. Žalobca napriek riadnemu poučeniu odvolanie proti uvedenému rozhodnutiu Sociálnej poisťovne nepodal, kedy v prípade nevyhovenia jeho odvolaniu nadriadeným správny orgánom (Sociálnou poisťovňou – ústredie Bratislava), mal možnosť domáhať sa nápravy žalobou na súde podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku v správnom konaní. Keďže tak žalobca nespravil, rozhodnutie Sociálnej poisťovne – pobočka Rožňava nadobudlo právoplatnosť. Pokiaľ sa žalobca v predmetnom konaní domáhal zastavenia konania a postúpenia veci na rozhodnutie Sociálnej poisťovni s poukazom na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Sžso 23/2008 a 9 Sžso 18/2009, dovolací súd poznamenáva, že tieto rozhodnutia by boli použiteľné práve v konaní podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, nie však v tomto konaní podľa jeho tretej časti, predmetom ktorého je požiadavka na mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dospel k záveru, že tým, že súdy nižších stupňov nezastavili konanie podľa § 104 ods. 1 veta druhá O.s.p. a vec nepostúpili Sociálnej poisťovni na ďalšie konanie, nebola žalobcovi odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. a nedošlo tým k znemožneniu realizácie jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Dovolací súd poukazuje na tú skutočnosť, že za postup súdu odnímajúci účastníkovi konania možnosť konať pred súdom v zmysle citovaného zákonného ustanovenia, nie je možné považovať postup v súlade s príslušnými procesnými ustanoveniami. Nedošlo preto k chybnému procesnému postupu súdu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

So zreteľom na právnu úpravu dovolacieho konania nezaoberal sa dovolací súd napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho namietanej vecnej správnosti, t.j. otázkou, či rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (ktoré žalobca vyvodzoval ako dôsledok porušenia ustanovenia § 237 písm. a/, b/, f/ O.s.p.). Dovolací súd v tejto spojitosti pripomína, že nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) je prípustným dovolacím dôvodom (ktorý možno uplatniť vtedy, ak je dovolanie prípustné), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá, nie je vadou

podľa § 237 písm. f/ O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

Nakoľko prípustnosť dovolania v danom prípade nemožno vyvodiť z ustanovení § 238 ods. 1 až 3 O.s.p., nebola preukázaná existencia dovolateľom namietanej vady konania v zmysle § 237 písm. a/, b/ a f/ O.s.p. a neboli zistené (ani tvrdené) iné vady uvedené v § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 5 a § 224 ods. 1 O.s.p., keď neboli dané dôvody pre použitie odseku 2 tohto ustanovenia.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. októbra 2012

JUDr. Eva Sakálová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová